

RAZDELITEV TABLET KALIJEVEGA JODIDA

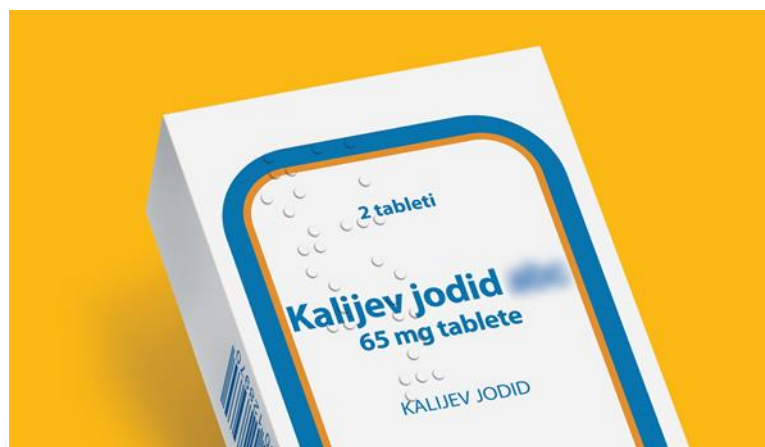
Svetovalec za področje zaščite in reševanja Občine Brežice in
namestnik poveljnika Civilne zaščite občine Brežice,
Roman Zakšek, mag. posl. ved,

JODNA PROFILAKSA

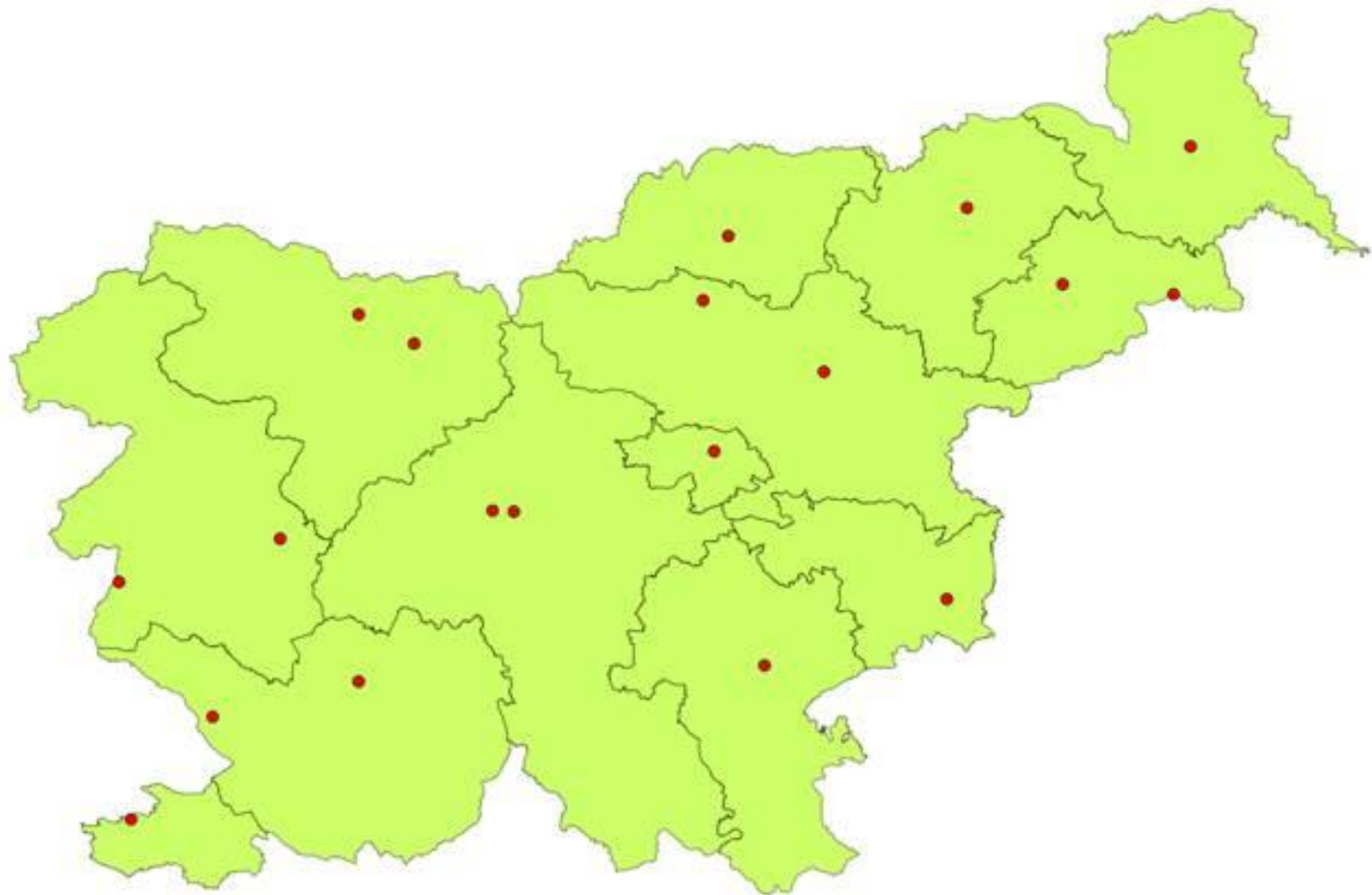
- Jodna profilaksa je ***zaužitje neradioaktivnega joda v obliki tablet kalijevega jodida pred ali takoj ob jedrski ali radiološki nesreči***, da se zaščiti ščitnica pred obsevanjem zaradi kopičenja radioaktivnih izotopov joda v njej. (Drugi odstavek 1. člena Pravilnika o uporabi tablet kalijevega jodida ob jedrski ali radiološki nesreči)
- Tablete kalijevega jodida je treba ***zaužiti takoj po izdani odredbi o izvajanju jodne profilakse*** praviloma v enkratnem odmerku. (Povz. po prvem odstavku 5. člena pravilnika)
- Zaužitje tablet kalijevega jodida ima ***največji učinek, če se jih vzame eno uro pred izpostavljenostjo radioaktivnemu jodu***. Zaužitje tablet kalijevega jodida nekaj ur po nesreči je manj učinkovito, vendar še vedno smiselno. Zaščita po osemurni zamudi je npr. polovična. Zaščita traja 24 ur po zaužitju. (Povz. po drugem odstavku 5. člena pravilnika)
- ***Drugi odmerek se lahko odredi izjemoma po 24 urah***, če se ni bilo možno izogniti izpostavljenosti, ali če je bil prvi odmerek zaužit prezgodaj. (Povz. po tretjem odstavku 5. člena pravilnika)
- ***Nosečnice, doječe matere ter novorojenčki smejo zaužiti samo en odmerek tablet kalijevega jodida***. (Tretji odstavek 5. člena pravilnika)

KALIJEV JODID

- **predhodna** delitev tablet KJ v 10 km pasu okoli NEK v juniju 2013 s kuponi in kartico zdravstvenega zavarovanja,
- skupno **18.391** upravičencev –**3.890** prevzelo (**20,57%**), slab odziv,
- predhodna delitev tudi v šole, vrtce, gospodarske družbe nad 50 zaposlenih,
- za ostale prebivalce tablete KJ v **bolnišnicah**.

**PRIKAZ BOLNIŠNIC IN DRUGIH ZDRAVSTVENIH ZAVODOV, KI HRANIJO ZALOGE TABLET
KLIJEVEGA JODIDA**

PRIPOROČEN ODMEREK NERADIOAKTIVNEGA JODA

(Povz. po četrtem odstavku 8. člena pravilnika)

- Novorojenčki do 1 tedna starosti zaužijejo 12,5 mg v obliki peroralne raztopine v zdravstvenih organizacijah.
- Dojenčki do enega (1) meseca starosti zaužijejo 12.5 mg oziroma $\frac{1}{4}$ tablete za pripravo peroralne raztopine.
- Otroci med enim (1) mesecem do treh (3) let starosti zaužijejo 25 mg oziroma $\frac{1}{2}$ tablete.
- Otroci med tremi (3) in dvanajstimi (12) leti starosti zaužijejo 50 mg oziroma eno (1) tableto.
- Otroci nad dvanajstim (12) letom starosti in odrasli do 40. leta starosti zaužijejo dve (2) tableti.

ZAKAJ ZA OSEBE STAREJŠE OD 40 LET NI PREDVIDENA JODNA PROFILAKSA

- S starostjo se možnost obolenja ščitnice zaradi sevanja zmanjšuje, zvišuje pa se razvoj neželenih učinkov kalijevega jodida. (Zgibanka)
- Za osebe starejše od 40 let bi bilo več negativnih kot pa pozitivnih učinkov zaščite. (Novinarska konferenca v Krškem, 10.06.2013)

KAJ JE POTREBNO VEDETI PRED ZAUŽITJEM TABLETE KALIJEVEGA JODIDA

(Povz. po navodilu za uporabo Lek)

Tablete kalijevega jodida naj ne jemljejo tisti, ki:

- so preobčutljivi na kalijev jodid ali katerokoli sestavino zdravila,
- imajo vnetje krvnih žil, ki se kaže s spremembami na koži podobnimi koprivnici, hkrati je v krvi zmanjšana koncentracija določenih beljakovin,
- imajo kronično bolezen, za katero so značilne simetrične kožne spremembe z mehurčki.

Posebno pozorni morajo biti tisti(e), ki

- so preobčutljivi na jodide,
- imajo golšo,
- imajo povečano delovanje ščitnice ali vnetje ščitnice,
- imajo motnje srčnega ritma,
- so noseče ali dojijo,
- ki jemljejo druga zdravila.

MOŽNI NEŽELENI UČINKI

(Povz. po navodilu za uporabo Lek)

- otekanje ustnic, ust ali žrela,
- izpuščaj, koprivnica,
- slabost,
- bruhanje,
- driska,
- bolečina v želodcu,
- kovinski okus,
- vnetje žlez slinavk,
- glavobol,
- gnojni mehurčki po koži,
- spremembe na laseh in nohtih,
- simetrične kožne spremembe z mehurčki,
- bolečine in vnetje v sklepih,
- bolečine v mišicah,
- povišana telesna temperatura,
- srbenje in pekoč občutek v očeh.

PREDHODNA RAZDELITEV TABLET KALIJEVEGA JODIDA

- *Prebivalci s stalnim ali začasnim prebivališčem na območju polmera 10 km okrog NEK prevzamejo tablete kalijevega jodida v **lokalnih lekarnah na območju Posavja ob predložitvi kartice zdravstvenega zavarovanja** (Prvi odstavek 4. člena pravilnika) **in kupona** (Navodilo lekarnam).*
- Prejemniki tablet se opozarjajo, da se *posvetujejo z osebnimi zdravniki*, če menijo, da bi jim zaužitje tablet kalijevega jodida lahko škodilo. (Povz.po drugem odstavku 4. člena pravilnika)

RAZDELJEVANJE TABLET KALIJEVEGA JODIDA

- Tablete kalijevega jodida se predhodno razdelijo ***prebivalcem, vrtcem, šolam in drugim zavodom, gospodarskim družbam in drugim organizacijam*** na območju polmera 10 km okrog NEK in ***delu intervencijskega osebja***. (Povz. po prvem odstavku 3. člena pravilnika)
- Za prebivalstvo izven območja polmera 10 km okrog NEK se tablete kalijevega jodida ***razdelijo iz državnih blagovnih rezerv***, ki se ***skladiščijo v bolnišnicah in drugih zdravstvenih organizacijah*** ter se razdelijo ob uvedbi zaščitnega ukrepa jodne profilakse po predhodnem sklepu Vlade RS in odredbi poveljnika CZ RS in se razdeli v skladu z načrtom razdelitve tablet kalijevega jodida. (Povz. po drugem odstavku 3. člena pravilnika)
- Prebivalci lahko prevzamejo tablete kalijevega jodida ***na lastno željo v lekarnah ob predložitvi kartice zdravstvenega zavarovanja*** .(Povz. po tretjem odstavku 3. člena pravilnika)

PREDHODNA RAZDELITEV TABLET KALIJEVEGA JODIDA

- Prejemniki tablet kalijevega jodida te shranijo v skladu z navodili in jih kot zaščitni ukrep ***zaužijejo samo na podlagi odrejene jodne profilakse.*** (Povz. po tretjem odstavku 4. člena pravilnika)
- Zaradi dnevnih migracij lokalnega in drugega prebivalstva s v *gospodarskih družbah, zavodih in drugih organizacijah na območju polmera 10 km okrog NEK*, kjer dnevno biva ali se zbira ***več kot 50 oseb***, predhodno razdelijo tablete kalijevega jodida. (Povz. po četrtem odstavku 4. člena pravilnika)
- ***Dodatne količine tablet kalijevega jodida se za osebe, ki se nahajajo na območju polmera 10 km okrog NEK in nimajo stalnega ali začasnega prebivališča na tem območju ali se v trenutku odrejene jodne profilakse ne nahajajo v organizacijah, kjer dnevno biva nad 50 oseb oziroma nimajo dostopa do tablet kalijevega jodida, razdelijo občinskimi štabom CZ.*** (Povz. po petem odstavku 4. člena pravilnika)

PREDHODNA RAZDELITEV TABLET KALIJEVEGA JODIDA

- Reševalnim in drugim enotam, ki sodelujejo pri ukrepanju v primeru jedrske ali druge radiološke nesreče se tablete kalijevega jodida predhodno razdelijo. (Povz. po šestem odstavku 4. člena pravilnika)

NAČIN PREVZEMA TABLET KALIJEVEGA JODIDA V LOKALNIH LEKARNAH

Za prevzem tablet kalijevega jodida bodo upravičenci v lekarni oddali kupon, ki so ga prejeli po pošti ter predložili kartico zdravstvenega zavarovanja.

ODLOČANJE O JODNI PROFILAKSI

- Jodno profilakso kot zaščitni ukrep ob jedrski ali radiološki nesreči ***predlaga Uprava RS za jedrsko varnost, odredi pa poveljnik CZ RS.*** (Povz. po prvem odstavku 6. člena pravilnika)

IZVAJANJE JODNE PROFILAKSE

- Takoj ***po izdani odredbi*** o izvajanju jodne profilakse se ogroženo prebivalstvo v skladu z *Državnim načrtom zaščite in reševanja ob jedrski nesreči* ***pozove k zaužitju tablet kalijevega jodida preko medijev*** oziroma na ***drug primeren način***. (Prvi odstavek 7. člena pravilnika)
- Ogroženi prebivalci na območju polmera 10 km okrog NEK, ki ob uvedbi jodne profilakse ne morejo pravočasno od svojih tablet ali jih nimajo, jih lahko ***dobijo na lokacijah, ki jih je določil občinski poveljnik CZ***. (Povzeto po drugem odstavku 7. člena pravilnika)
- Ogroženim prebivalcem na drugih območjih države se ob uvedbi jodne profilakse, lahko pa tudi pred uvedbo tega ukrepa, razdelijo tablete kalijevega jodida, ki so skladiščene v bolnišnicah in drugih zdravstvenih organizacijah, na način, ki ga v načrtu razdelitve tablet kalijevega jodida določi URSZR.

ŠOLE, VRTCI IN DRUGI ZAVODI IZVEN POLMERA 10 KM OD NEK

- Pripadnik CZ ali druga odgovorna oseba šole ali zavoda ob prejemu tablet kalijevega jodida podpiše **potrdilo o prejemu**.
- Pripadnik CZ ali druga odgovorna oseba šole ali zavoda **seznani vse profesorje, učitelje, vzgojitelje ali druge** z navodili o uporabi tablet kalijevega jodida.
- Pripadnik CZ ali druga odgovorna oseba šole ali zavoda poskrbi, da vsi profesorji, učitelji, vzgojitelji ali drugi **posredujejo staršem soglasja o zaužitju tablet kalijevega jodida**.
- V primeru uvedbe zaščitnega ukrepa jodne profilakse pripadnik CZ ali druga odgovorna oseba šole ali zavoda **prevzame tablete** kalijevega jodida **v Splošni bolnišnici Brežice** ter jih razdeli profesorjem, učiteljem, vzgojiteljem ali drugim, ki jih pod nadzorom in z navodili, razdelijo svojim varovancem oziroma učencem in dijakom, katerih starši so podpisali soglasje.